

neerden en ongevaccineerden is elken geneesheer, die deze patiënten onder de oogen kreeg, opgevallen. Wanneer dus de vaccinatie een beschutting geeft, zij het ook dat wij niet weten voor hoelang, dan moet zij een krachtig middel zijn tot voorkoming van epidemieën, want dan zullen toch steeds een aantal inwoners bij gevaar voor besmetting onvatbaar zijn en zal een dreigende epidemie niet om zich heen kunnen grijpen. Ik ben het dus met collega SCHOUTEN niet eens, dat de regeling die in ons land bestaat absoluut waardeeloos is, maar het voorbeeld van Duitschland bewijst ons dat er veel meer te verkrijgen is dan wat hier verkregen is, Het is ontegenzeggelijk waar, dat de indirecte vaccinatedwang hier te lande een groot deel der kinderen onder den leeftijd, waarop zij naar school gaan, ongevaccineerd laat en hierin schuilt naar mijn inzicht een groot gevaar. Ik meen dus dat wij noodig hebben een verplichte vaccinatie vòòr afloop van het eerste levensjaar en een verplichte revaccinatie. Nu is het onmogelijk te zeggen hoelang de beschutting duurt, omdat dit waarschijnlijk individueel verschillend is, maar ik meen, dat de Deutsche wet in de praktijk getoond heeft zóó voldoende succes te hebben, dat wij gerust dat voorbeeld kunnen volgen en de revaccinatie op twaalfjarigen leeftijd kunnen uitvoeren.

Ik weet wel dat wij op het oogenblik geen kans hebben tot verwezenlijking dezer maatregelen; integendeel, de Regeering heeft reeds een wetsontwerp tot inperking van den vaccinatedwang aangekondigd. Het is voor ons land te hopen, dat deze wet niet het door de tegenstanders der vaccinatie gevraagde bewijs zal leveren voor de beteekenis der inenting in den strijd tegen de pokken.

P. MUNTENDAM.

INGEZONDEN.

Geerther Herr Redacteur!

Ich bedaure unendlich Sie und mich noch einmal bemühen zu müssen, aber die unwahren Behauptungen des Herrn Dr. FELTKAMP können nicht unwidersprochen bleiben. Das Zimmer seines Patienten ist eines von acht etwas *kleineren*, welche deshalb zu *billigeren* Preis abgegeben werden. Es ist *keine* Dachkammer, es misst genau 3.08×4.35 Meter (fast genau das *Doppelte* des Maasses, das Dr. FELTKAMP scheinbar so exact angiebt).

Im Uebrigen bin ich jederzeit bereit die Briefe von Dr. FELTKAMP's Schwester, der Mutter des betreffenden Patienten, vorzulegen, in denen sie in überschwänglichster Weise ihre Dankbarkeit ausdrückt für alles das ungewöhnliche Gute, was für das körperliche und geistige Wohlergehen ihres Sohnes dahier geschehen ist. Auf Weiteres mich einzulassen habe ich keine Veranlassung: sapienti sat!

Nordrach-Colonie,
1 December 1902.

Ergebenst
OTTO WALTHER.

Geachte Redactie!

Nog minder dan Dr. WALTHER gevoel ik behoefte om over Nordrach verder in den breede uit te weiden; dankbaar aanvaard ik evenwel de gelegenheid, die Gij mij biedt om mijn verweer direct onder zijn dupliek te stellen.

Ook mij staan bewijsstukken ten dienste. Dat mijn patiënt een dakkamertje bewoonde kan ik toonen. Ik bezit een prentbriefkaart door den patiënt zelf beschreven, waarop hij zijn kamer zelf aanduidt.

Waar Dr. WALTHER zich dus niet ontziet om zich te verdedigen met een grove onwaarheid als deze betreffende het dakkamertje, kan ik niet aannemen, dat mijn maten $2\frac{1}{4} \times 3$ M. slechter zijn dan de „genau” gemetene. Immers de eene zijwand van het vertrek werd geheel ingenomen door een ledekant en een klein wandtafeltje; de breedte was zoodanig, dat tusschen den koffer en het bed een gangetje overbleef ter breedte van de deur.

De bewijsstukken, die Dr. WALTHER U aanbiedt, waarin de *moeder* in „überschwänglichster Weise ihre Dankbarkeit” uitdrukt, zullen U wel overtuigen, dat ik gelijk had in mijn vorig schrijven te beweren, dat er groote suggestieve kracht van Dr. WALTHER uitgaat; hij wist de moeder zóó sterk voor zijn behandelingswijze in te nemen, dat zij in overdreven termen haar dankbaarheid uitsprak, zonder *gezien* te hebben of daartoe reden bestond, immers zij werd na enkele uren van samenzijn voor *goed* weggezonden.

Amsterdam, 8 December 1902.

T. E. W. FELTKAMP.

Leden van de Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst!

Aan den vooravond van de Algemeene Vergadering gewijd aan de reorganisatie onzer Maatschappij nog een enkel woord van een oud-lid, die altijd levendig belang gesteld heeft in het wel en wee ervan en zelden ontbroken op de Algemeene Vergaderingen. Ik zal niet pogen de velerlei meeningen van afdeelingen en personen met nieuwe theoriën te vermeerderen. Ik wil drie zaken:

1°. De Algemeene Vergadering beter voorbereiden; den 1sten dag aan het werk en niet aan het genoegen wijden, althans niet zoo zeer, dat daardoor de zaken schade lijden.

2°. De districts-vergaderingen, te onderscheiden van de sectie-vergaderingen, die na 1861 verloren gingen, herstellen.

3°. Aan de afdeelingen overlaten tegenover het publiek front te maken, om door onderling overleg voor de belangen der geneeskundigen te waken.

Over 1° heb ik reeds vroeger mijn gevoelen geuit en zal daarover nu zwijgen.

Over 2° wil ik aanvoeren, dat het jammer geweest is, juist toen het spoorwegproject VAN HALL aangenomen was, dat de districts vergaderingen zijn opgehouden. Ik zou mij ons rijk in 4 districten kunnen denken: 1° Noordelijk: Drenthe, Friesland, Groningen, Overijssel; 2°. Oostelijk: Gelderland, Utrecht; 3°. Westelijk: N. en Z.-Holland; 4°. Zuidelijk: Limburg, N.-Brabant, Zeeland. Twee bijeenkomsten in het jaar beurtelings te houden 1° in Groningen,